

Utrikesdepartementet

Enheten för internationell handelspolitik och EU:s
inre marknad

Rådet för utrikesfrågor (handel) den 20 maj 2021

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Rådslutsatser om EU:s handelspolitiska översyn

Antagande av rådsslutsatser

Ansvarigt statsråd: Utrikeshandelsminister Anna Hallberg

Förslagets innehåll: Förhandlingarna om rådsslutsatser om EU:s handelspolitiska översyn pågår, vilket innebär att en slutlig version ännu inte finns. Utgångspunkten för rådsslutsatserna är EU-kommissionens meddelande Översyn av handelspolitiken — En öppen, hållbar och bestämd handelspolitik som presenterades den 18 februari 2021, och som slår fast vikten för unionen att fortsatt dra nytta av internationell handel och internationellt samarbete och samtidigt utveckla verktyg för att kunna agera mot otillbörliga handelsmetoder och skydda EU:s medborgare och företag. Inom ramen för detta ska översynen bland annat föreslå hur unionens motståndskraft kan stärkas, hur den ekonomiska återhämtningen och långsiktig tillväxt bäst främjas, hur EU bäst kan nå sina miljö-, hållbarhets- och digitaliseringsmål, hur små och medelstora företag (SMEs) kan stödjas, samt hur målen för lika konkurrensvillkor kan nås internt och externt.

Förslag till svensk ståndpunkt: Sverige verkar för att EU:s framtida handelspolitik försvarar en öppen- och regelbaserad världshandelsordning

och god efterlevnad av densamma, samt att unionen bidrar till att bekämpa den växande protektionismen globalt. Sverige vill se att den framtida inriktningen för EU:s handelspolitik bygger på en vision där handeln fortsätter vara en motor för unionens konkurrenskraft, för hållbar tillväxt, sysselsättning och välbefinnande. EU:s strategiska position ska fortsätta stärkas genom att förhandla och ingå fler handels- och investeringsavtal, och därmed även skapa mer diversifierade och motståndskraftiga värdekedjor. Sverige vill se tydliga skrivningar i rådsslutsatserna om hur handelspolitiken ska bidra till en hållbar utveckling med koppling till Agenda 2030 och klimatmålen i Parisavtalet, samt skrivningar som stärker arbetstagarnas grundläggande rättigheter, samt en grön och digital omställning i EU och i världen. Sverige anser också att jämställdhetsperspektivet behöver framgå i EU:s handelspolitik.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Utrikeshandelsminister Anna Hallberg var i Näringsutskottet den 13 april för att överlägga om förslag till svensk ståndpunkt över kommissionens meddelande Översyn av handelspolitiken — En öppen, hållbar och bestämd handelspolitik, COM(2021) 66.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: Fakta-PM (2020/21:FPM86) har tagits fram för kommissionens meddelande *Översyn av handelspolitiken — En öppen, hållbar och bestämd handelspolitik, COM(2021)66*

4. Reformarbetet inom Världshandelsorganisationen (WTO) och förberedelse av nästa ministerkonferens

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikeshandelsminister Anna Hallberg

Förslagets innehåll: EU-kommissionen kommer att informera om läget i förberedelserna inför WTO:s tolfte ministerkonferens i Genève 2021. Organisationen befinner sig i ett utsatt läge då de pågående förhandlingarna går trögt och polariseringen mellan medlemmarna ökat. EU-kommissionen presenterade den 18 februari 2021, tillsammans med meddelandet om Översyn av handelspolitiken, även en bilaga med förslag till reformer för WTO. I kommissionens förslag till reformer föreslås bl.a. konkreta åtgärder

för att återbygga förtroendet genom att återupprätta ett fungerande tvistlösningssystem med överprövningsorgan, en effektivare förhandlingsorganisation, modernare regler inom digital handel, tjänster och investeringar samt bygga allianser för att genomföra reformerna. Den 1 mars tillträdde den nya generaldirektören Ngozi Okonjo-Iweala sin ämbetsperiod. Hon har inlett arbetet med stort engagemang och visat att hon vill försöka få medlemmarna till förhandlingsbordet för att nå resultat i förhandlingarna och reformarbetet. EU-kommissionen arbetar aktivt i Genève för framsteg, bland annat i förhandlingarna om fiskerisubventioner och om elektronisk handel. Kommissionen verkar även för att finna vägar framåt för reformer som kan möta de strukturella utmaningar som just nu hämmar WTO.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen värnar det multilaterala regelbaserade världshandelssystemet och en modernisering av WTO är av stor vikt för världshandeln och för förtroendet för organisationen. Regeringen vill se att WTO ges en central roll i utformningen av de globala lösningar som den ekonomiska återhämtningen efter Covid-pandemin kräver. Mot bakgrund av de pågående handelskonflikterna och rådande protektionistiska strömningarna finns ett behov för WTO att visa på handlingskraft och förmåga att reglera de globala handelsfrågorna utifrån dagens behov. Regeringen driver därför på för att WTO ska bidra genom överenskommelser och initiativ som främjar arbetet mot klimatförändringar och gynnar en hållbar utveckling i enlighet med FN:s utvecklingsmål. Det är även av vikt att WTO har ett effektivt tvistlösningssystem, med ett fungerande överprövningsorgan. Regeringen stödjer kommissionens arbete för att finna lösningar som kan återupprätta WTO:s tvistlösningsmekanism för att hantera handelskonflikter.

Regeringen verkar för att EU ska ha en fortsatt ledande roll i moderniseringsarbetet av WTO och stödjer de förslag som kommissionen har presenterat. Regeringen stödjer att EU agerar pådrivande och konstruktivt i pågående förhandlingar om till exempel fiskesubventioner, elektronisk handel, och initiativet om handel och hälsa med sikte på att uppnå konkreta resultat eller delresultat vid det kommande ministermötet i Genève den 29 november – 3 december 2021.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Statsrådet Anna Hallberg samrådde med EU-nämnden den 6 november 2021 om WTO inför mötet i rådet för utrikesfrågor (handel) den 9 november 2020.

Fortsatt behandling av ärendet: Regeringen har inför det fortsatta arbetet i WTO tillsammans med företrädare för sju likasinnade EU-medlemsstater (Danmark, Finland, Nederländerna, Tjeckien, Estland, Irland och Tyskland) tagit initiativ till att stödja och vid behov driva på EU-kommissionen att lyfta vissa prioriterade frågor. Regeringen avser att fortsätta detta arbete inför ministerkonferensen.

Faktapromemoria: Nej

5. EU-USA handelsrelation

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Handelsminister Anna Hallberg

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera den senaste utvecklingen i den transatlantiska handelsrelationen. USTR Katherine Tai har även bjudits in för att medverka under lunchdiskussionen med EU:s handelsministrar.

Förslag till svensk ståndpunkt: Den transatlantiska relationen är avgörande för svensk ekonomi, säkerhet och välförhållande. USA är en av Sveriges viktigaste handelspartners och en positiv transatlantisk handelsrelation är en central prioritering för regeringen.

Regeringen kommer under mötet i rådet för utrikesfrågor (handel) den 20 maj att verka för att EU ska driva en ambitiös och framåtblickande linje i förhållande till den amerikanska administrationen för att på bästa sätt värna ett öppet transatlantiskt handels- och investeringsklimat.

Regeringen avser uppmuntra till ett fördjupat transatlantiskt samarbete om teknologifrågor. Det är avgörande att EU och USA kan säkerställa att teknologikutvecklingen sker i enlighet med demokratiska värderingar. Möjligheterna att uppnå effekt i de globala frågorna med värderingsbaserade utgångspunkter är betydligt större när EU och USA gör gemensam sak.

Regeringen avser stödja att EU och USA inleder samtal kring standarder och eventuella förhandlingar kring bedömning av överensstämmelse i linje med existerande mandat på området. Inför ett framtida arbete avser regeringen bland annat fästa vikt vid intressentdrivet samarbete i frågor som har strategisk betydelse för innovation och hållbarhet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Statsrådet Hallberg informerade näringsutskottet den 5 november och EU-nämnden den 6 november om handelsrelationen EU-USA inför möte i rådet för utrikesfrågor (handel) den 9 november.

Faktapromemoria: 2020/21:FPM58 – En ny EU-USA agenda för global förändring.

6. Övriga frågor

- a) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tillträdet för varor och tjänster från tredjeländer till unionens inre marknad för offentlig upphandling och förfaranden till stöd för förhandlingar om tillträde för varor och tjänster från unionen till tredjeländers marknader för offentlig upphandling (Internationell upphandlingsinstrument, IPI)

Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Anna Hallberg

Förslagets innehåll: Kommissionens förslag går ut på att EU ska kunna stänga sin marknad för offentlig upphandling för ekonomiska operatörer som kommer från länder vars upphandlingsmarknad är stängd för europeiska företag. Syftet med förslaget är enligt EU-kommissionen att ge EU bättre verktyg för att kunna förhandla om offentlig upphandling i frihandelsavtal eller större marknadstillträde i samband med nya WTO-medlemmars anslutning till avtalet om offentlig upphandling (GPA).

Diskussioner har pågått i rådet sedan våren 2019. Det portugisiska ordförandeskapet har lämnat ett formellt kompromissförslag och förhandlingar pågår för att komma överens om rådets ståndpunkt inför trilogförhandlingar. Medlemskretsen är överens om att ett upphandlingsinstrument behövs, men däremot återstår en del tekniska frågor att lösas ut vilket påverkar tidslinjen för när rådet kan anta en ståndpunkt.

- b) Skyddsåtgärder mot stål

Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Anna Hallberg

Förslagets innehåll: Den 1 februari 2019 införde EU skyddsåtgärder för vissa stålprodukter i form av en 25-procentig tull efter att befintliga tullkvoter har utnyttjats. Skyddsåtgärderna gäller t.o.m. den 30 juni 2021 gentemot EU:s handelspartners, d.v.s. inte enbart USA. I slutet av februari tillkännagav KOM att en ny undersökning kommer att inleddas efter att 12 medlemsstater tillsammans med unionsindustrins branschorganisation (EUROFER) har begärt det. Begäran baseras på att skyddsåtgärden fortfarande är nödvändig för att den globala överkapaciteten är på en mycket hög nivå och att USA inte väntas upphäva sina skyddsåtgärder på stål. Undersökningen beräknas vara färdig i början av sommaren. Bilindustrin verkar å andra sidan för att avsluta skyddsåtgärderna. Alla användare i industrin har ett intresse av det.

Sverige har tidigare ifrågasatt införandet och förlängningen av skyddsåtgärden. Regeringens ståndpunkt är alltså att skyddsåtgärderna inte ska förlängas efter den 30 juni.

EU:s skyddsåtgärder på stål är ett svar på USA:s skyddsåtgärder på stål som drabbade EU från den 1 juni 2018. USA baserade skyddsåtgärderna på en äldre lag, som tillåter USA att införa skyddsåtgärder med hänsyn till nationell säkerhet. Detta har ifrågasatts av både EU och ett flertal andra länder som har dragit USA till tvist i WTO.

Biden-administrationen har hittills inte förmedlat att ståltullarna kommer att upphöra, men däremot att interna diskussioner pågår för att hitta gemensamma lösningar i frågan om överkapacitet.

c) EU-Mercosuravtalet

Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Anna Hallberg

Förslagets innehåll: En principöverenskommelse nåddes sommaren 2019 om ett associeringsavtal mellan EU och Mercosur (Argentina, Brasilien, Paraguay och Uruguay).

Eftersom avtalet är ett så kallat blandat avtal ska EU:s ministerråd fatta beslut om att EU ska underteckna avtalet och Europaparlamentet godkänna det. Sedan ska EU:s medlemsstater ratificera avtalet och därefter ska

ministerrådet fatta beslut om att EU ska ingå avtalet. KOM har ännu inte lagt fram avtalet för beslut i ministerrådet, och avtalet genomgår för närvarande en juridisk och språklig granskning.

För att ge ytterligare garantier att EU och Mercosur-länderna uppfyller de hållbarhetsåtaganden som sätts ut i avtalet diskuteras bland annat möjligheten att lägga till en deklARATION eller ett legalt instrument vid sidan om avtalet. Det finns ännu ingen tidsram för detta arbete.